

Eduskunnan lakivaliokunta

LaV@eduskunta.fi

Syyttäjälaitoksen lausunto, 10.2.2025, SY/347/2025

Viite: lakivaliokunnan lausuntopyyntö 7.2.2025

Yleistä:

Hallituksen esityksessä eduskunnalle rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamiseksi ehdotetaan koventamisperusteeksi lisättävän rikoksen tekeminen osana laissa määritellyn rikollisjoukon toimintaa sekä henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla. Lisäksi alle 15-vuotiaan käyttäminen välikappaleena tahallisen rikoksen tekemisessä säädettäisiin erillisenä rikoksena rangaistavaksi.

Syyttäjälaitosta on kuultu asian varhaisemmassa valmisteluvaiheessa ja tuolloin esitetyt huomiot on asian jatkovalmistelussa huomioitu. Syyttäjälaitoksella ei ole esitettyihin lain muutoksiin huomauttamista.

Rikollisjoukon määritelmästä:

Esityksen sivulla 53 on selostettu rikollisjoukon määritelmään liittyen, että riittävää on, että muualla kuin yleisellä paikalla toteutettavien rikosten vaikutukset ulottuvat vaikutuksensa yleisille paikoille tai ainakin tästä on vaara. Tyypillisesti kysymys voisi olla huumausainerikoksista.

Esityksen perusteella vaikuttaisi siltä, että koventamisperuste lopulta soveltuu hyvin laajalti kaikkiin vähintään kolmen henkilön yhteenliittymänä tekemiin huumausainerikoksiin, koska niiden konkreettisesta tekotavasta ja paikasta huolimatta rikosten kohteina olevia huumausaineita lopulta usein kuitenkin jakeluketjun myöhemmässä vaiheessa jonkun toimesta päätyy tai voi päätyä

katukauppaan. Siten myös siis tarkoituksellisesti pelkästään tietoverkossa tai yksityisillä paikoilla toimivan rikollisjoukon huumausaineiden levitykseen tähtäävästä toiminnasta aiheutuu tai ainakin voi aiheutua koventamisperusteessa tarkoitettua yleisten paikkojen järjestystä ja turvallisuutta vaarantavia seurauksia. Esityksen perusteella tällainen tulkinta on mahdollinen, mutta asiaa ei ole näin yksiselitteisen selvästi esityksessä ilmaistu. Tämän vuoksi asia jää epäselväksi ja voi aiheuttaa tulkintaongelmia. Lakivaliokunnan tulevassa mietinnössä tulisi tästä asiasta antaa lainsäätäjän tarkoitusta selventävä kannanotto tai ainakin konkreettisia esimerkkejä soveltuvuuden rajoista tuleville lain soveltajille.

Vaikutusarvioinnista:

Koventamisperusteen syyttäjälaitokselle aiheuttama resurssivaikutus on esityksessä 0,71 henkilötyövuotta (HE s. 25). Tämä perustuu Syyttäjälaitoksen aiemmin ilmoittamaan arvioon lain valmisteluvaiheessa. Esityksestä tuomioistuinlaitoksen osalta sanottu antaa aiheen muuttaa aiempaa vaikutusarviota Syyttäjälaitoksen osalta.

Esityksestä käy ilmi uudistuksesta tuomioistuimille aiheutuva resurssivaikutus, joka perustuu laskelmaan istuntopäivistä ilmeisesti käräjäoikeuksissa. Näiden aiheuttama resurssivaikutus tuomioistuimille olisi 0,85 henkilötyövuotta yhdellä tuomarilla laskien. Käräjäoikeuksien pääkäsittelyssä on aina läsnä syyttäjä, joten syyttäjältä pääkäsittelyyn kuluva työmäärä ei voi olla käräjätuomaria vähemmän. Kuten tuomareidenkin osalta asia on, tuomari ei aina toimi yksin vaan myös syyttäjät ajavat rikosasioita toisinaan pareina ja ryhminä. Tällainen on tyypillistä juuri erilaisissa järjestäytyneen rikollisuuden tapauksissa. Käräjäoikeuskäsittelyiden lisäksi syyttäjät ajavat asian myös hovioikeudessa, jossa tällaisissa asioissa prosessi yleensä nykyäännoksillä toistuu sellaisenaan uudelleen. Esitutkintayhteistyöhön ja syyteharkintaan myös kuluu enemmän aikaa, mitä hankalammasta asiasta on kysymys. Kaikkineen esityksessä tuomioistuinlaitoksen pääkäsittelyiden keston osalta

lausuttu huomioiden katsotaan, että niiden näin toteutuessa uudistuksen resurssivaikutus syyttäjälaitokselle olisi aiemmin arvioitua suurempi. Arviolta Syyttäjälaitokselle aiheutuu ainakin sama resurssivaikutus kuin tuomioistuinelaitokselle eli noin 1–2 henkilötyövuotta. Kustannusvaikutus olisi siten aiemmin esitetyn arvion 61.000 euroa sijasta noin 86.000–172.000 euroa.

Jukka Rappe

Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Mikko Männikkö

Valtionsyyttäjä

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto

Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888

valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi